

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 357/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. K., M., zastúpeného advokátom JUDr. R. S., M., vo veci porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co/358/2007 z 9. júna 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. augusta 2008 doručená sťažnosť JUDr. M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co/358/2007 z 9. júna 2008.

Podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu jeho označených práv rozsudkom krajského súdu, keďže „*prakticky vôbec neodpovedal na odvoláciu námietku Rozsudok Najvyššieho súdu M Cdo 86/02 v ktorom bolo rozhodnuté o podobnom prípade, spochybňujúcu zákonnosť prvorozhodnutého súdu, treba absenciu argumentácie v tomto smere považovať za prejav arbitrárnosti*“. Okrem toho namietal, že všeobecné súdy nerozhodli o jeho nároku na odmenu za právnu pomoc podľa zákonného predpisu, pri hodnotení dôkazov sa opreli len o výpoveď žalovaného, nie sťažovateľa. a taktiež neodôvodnili svoje rozsudky v súlade s § 157 a 211 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Konanie všeobecných súdov bolo podľa jeho názoru jednostranné, nedôvodné a arbitrárne.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby nálezom takto rozhodol:

„1. *Základné právo JUDr. M. K. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co/358/2007 z 9. júna 2008 porušené.*

2. *Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co/358/2007 z 9. júna 2008 a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach, aby v nej znovu konal a rozhodol.*

3. *Krajský súd v Košiciach je povinný zaplatiť náhradu trov konania JUDr. M.K. v celkovej sume 6.732,- Sk (slovom šesťtisíc sedemstotridsať dva slovenských korún) na adresu jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. R. S., Advokátska kancelária, M., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh (aj sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Medzi predpoklady konania, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti, patrí aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Zo stabilnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02).

Sťažovateľ tvrdí, že bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu, pretože krajský súd [aj Okresný súd Michalovce (ďalej len „okresný súd“)] nechránili a negarantovali jeho základné práva podľa zákonného predpisu (vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov č. 163/2002 Z. z.) pri uplatnení jeho nároku na odmenu za poskytnutú právnu pomoc. Súčasne sťažovateľ namietal nerešpektovanie vyhodnotenia dôkazov podľa § 132 OSP a neodôvodnenie ich rozsudkov v súlade s § 157 ods. 2 a 3 OSP.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Právo na prístup k súdnej ochrane však nemá absolútnu povahu. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane a k súdu ako orgánu verejnej moci, ktorý vykonáva súdnu moc podľa čl. 142 ústavy. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa po splnení predpokladov ustanovených zákonom stal účastníkom súdneho konania. Ak osoba

splní predpoklady ustanovené zákonom, súd musí osobe (právnickej aj fyzickej) umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) právo na súdnu ochranu sa však nestotožňuje s procesným úspechom.

Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprocessnoprávných princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a použitie zákonov neporušujú uvedené ústavnoprocessné princípy (II. ÚS 54/02). Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu neznamená nielen právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Obdobne právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Ústavný súd zhodne s Európskym súdom pre ľudské práva však neskúma, či sú dôvody uvedené v rozhodnutí vecne správne (*Van de Hurk v. Holandsko* z 19. apríla 1994, A, č. 288, § 61, správa Komisie vo veci *Fouquet v. Francúzsko*, Recueil I/1996, s. 29). Je vecou ústavnej zodpovednosti celej sústavy všeobecných súdov, aby chránili zákonnosť spôsobom, ktorý je vecne správny, primerane odôvodnený a nie je arbitrárny.

Z predložených rozsudkov ústavný súd zistil, že okresný súd aj krajský súd podrobne a dostatočne odôvodnili svoje rozsudky. V rozsudkoch sú uvedené skutkové okolnosti sporu, vyhodnotenie dokazovania a právne posúdenie sporu.

Okresný súd v rozsudku z 11. septembra 2007 sp. zn. 7 C/89/2007 založil zamietavý výrok rozsudku (str. 2) na tom, že „žalovaný v odpore, podanom proti platobnému rozkazu tunajšieho súdu sp. zn. 10 Ro/365/2006 zo dňa 14. 2. 2007 uviedol, že odo dňa, kedy poveril žalobcu svojim zastupovaním vo veci vyporiadania BSM, žalobca vyzval bývalú manželku žalovaného a jej syna o vydanie poľnohospodárskych strojov s tým, že po týchto výzvach bol žalobcom iba informovaný o ich stanoviskách. Žiadne ďalšie úkony žalobcom neboli vykonané. Žalovaný vo svojej výpovedi pred súdom ďalej uviedol, že žalobcovi zložil zálohu vo výške 30.000,- Sk a dohodol sa so žalobcom, že jeden právny úkon bude stáť 1.500,- Sk. Odmietol tvrdenie žalobcu, že žalobca mu povedal, že za jeden úkon bude požadovať 10.000,- Sk. Po podaní žaloby o vyporiadani BSM ako žalovaný uviedol, bol za žalobcom za účelom urýchlenia konania v predmetnej veci. Vzhľadom na to, že boli dohodnutí so žalobcom na odmene za jeden úkon v sume 1.500,- Sk, žalobca si mohol vyfakturovať sumu okolo 6.000,- Sk až 7.000,- Sk. O dohodnutej odmene so žalobcom sa zmienil svojmu susedovi V. M. Ohľadom zistenia výšky odmeny za jeden právny úkony sa obrátil aj na Advokátsku komoru.

Svedok, V. M. (na čl. 57 spisu) uviedol, že niekedy pred štyrmi rokmi v rámci susedského rozhovoru so žalovaným sa od žalovaného dozvedel, že jeden úkon právnej pomoci stojí okolo 1 500,- Sk“.

Aj krajský súd na základe odvolania sťažovateľa založil zamietavý výrok rozsudku na tom, že v danom prípade ako žalobca „nepreukázal, resp. neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie pravdivosti svojho tvrdenia, že medzi ním a žalovaným nedošlo k uzavretiu zmluvnej odmeny - tarifnej odmeny vo výške 1.500,- Sk za 1 úkon, teda, že žalovaný bol povinný mu za poskytnutú právnu pomoc zaplatiť odmenu podľa základnej sadzby tarifnej odmeny v zmysle vyhl. č. 163/2002 Z. z...“.

Stotožnil sa v plnom rozsahu s rozhodnutím prvostupňového súdu na str. 2, ktorý mal „z účastníckych výpovedí žalobcu, žalovaného, výpovede svedka a listín na str. 51 - 53, ktorými sa obrátil žalovaný na Slovenskú advokátsku komoru... preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluvná odmena s tarifnou odmenou, dohodnutou

inak a to za jeden úkon vo výške 1 500,- Sk. Táto, skutočnosť korešponduje, so skôr uvedenými listinami, ktoré boli zaslané Advokátskej komore pred vystavením faktúry žalobcom pre žalovaného, následne s výpoveďou samotného žalovaného a nepriamo s výpoveďou svedka. S poukazom na to, súd rozhodol v zmysle výroku tohto rozsudku, keďže žalobca neunesol dôkazné bremeno v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p.“.

Odôvodnenia všeobecných súdov obsahujú nielen hodnotiace úvahy, ale opierajú sa aj o ustanovenia citovaných všeobecne záväzných právnych predpisov a tiež o listinné dôkazy, z ktorých vychádzali pri svojom rozhodovaní.

Krajský súd ako odvolací súd sa vyrovnal aj s odvolacími námietkami sťažovateľa (s. 4 a 5 rozsudku krajského súdu). K tvrdeniu sťažovateľa, že krajský súd „*vôbec neodpovedal na odvolaciu námietku Rozsudok Najvyššieho súdu SR M Cdo 86/02 v ktorom bolo rozhodnuté o podobnom prípade*“, ústavný súd zistil, že v spomínanej veci na Najvyššom súde Slovenskej republiky nešlo o rovnakú, teda identickú vec, ktorá by mala mať za dôsledok rovnaké rozhodnutie všeobecných súdov. Ústavný súd nemal pochybnosti o tom, že rozsudok krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu neobsahuje také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov v súdnom konaní (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

Sťažovateľ namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu takým postupom krajského súdu (aj okresného súdu), ktorý zjavne nie je v príčinnej súvislosti so žiadnym porušovaním základných práv. Sťažovateľ bol žalobcom v označenom spore, všeobecné súdy v jeho veci konali a rozhodli, svoje rozhodnutia náležite odôvodnili na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požaduje sťažovateľ, a tak preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 OSP,

ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocených princípov ustanovených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu (obdobne napr. II. ÚS 44/03).

Ústavný súd vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predložených rozsudkov okresného súdu a krajského súdu, z právnych východísk a záverov, odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú v celom rozsahu namietaného porušenia práv, t. j. aj v rozsahu tvrdení o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2008